

LBRIS

We know
books

CASA
GUCCI
SARA GAY FORDEN

Traducere din limba engleză și note de
ANAMARIA MANOLESCU

NEMIRA

Giorgio Gucci	Gian Vittorio Pillone
Guccio Gucci	Franca Pinzauti
Patrizia Gucci	Enrica Pirri
Roberto Gucci	Gail Pisano
Orietta Gucci	Luigi Pirovano
Junichi Hakamaki	Carmello Pistone
Elias Hallak	Marie-France Pochna
Johannes Huth	Patrizia Reggiani Martinelli
Joan Kaner	Dante Razzano
Claire Kent	Renato Ricci
Nemir Kirdar	Renato Lodovici Samek
Richard Lambertson	Franco Savorelli
Concietta Lanciaux	Robert Singer
Eleanore Leavitt	Chantal Skibinska
Carlo Magello	Amy Spindler
Cedric Magnelia	John Studzinsky
Maria Mannetti Farrow	Cristina Subert
Mario Massetti	Rick Swanson
Dawn Mello	Burt Tansky
Suzy Menkes	Salvo Testa
Nando Miglio	Giancarlo Togliatti
Andrea Morante	Sencar Toker
Alberto Morini	Pietro Traini
Filippo Ninni	Paolo Trofino
Carlo Nocerino	Allan Tuttle
Giuseppe Onorato	Franco Uggeri
Carlo Orsi	Dominique Vananty
Luigi Pagano	Serge Weinberg
Gaetano Pecorella	Severin Wunderman
Anita Pensotti	Michael Zaoui

CUPRINS

1. O moarte	9
2. Dinastia Gucci	18
3. Gucci ajunge în America	53
4. Răzvrătirile tinereții	81
5. Rivalități de familie	115
6. Paolo răspunde atacurilor.....	147
7. Câștiguri și pierderi	169
8. Maurizio preia conducerea	188
9. Schimbul de parteneriat	236
10. Americani	280
11. O zi la tribunal	297
12. Despărțirea	331
13. Un munte de datorii	361
14. O viață de lux	405
15. <i>Paradeisos</i>	428
16. Redresarea.....	449
17. Arestări	493
18. Procesul	520
19. Preluarea	556
<i>Epilog</i>	611
<i>Postfață</i>	633
<i>Mulțumiri</i>	653
<i>Note bibliografice</i>	659
<i>Intervistați</i>	671

1.

O MOARTE

Luni, la ora 8:30, pe 27 martie 1995, Giuseppe Onorato mătura frunzele risipite de vânt în fața clădirii unde lucra. În dimineața aceea ajunsese la ora 8, așa cum se întâmpla în fiecare zi lucrătoare, prima lui sarcină fiind să deschidă larg cele două uși masive de lemn ale clădirii de pe Via Palestro, numărul 20. O clădire cu patru etaje de locuințe și birouri, construită în stil renașcentist într-unul dintre cele mai elegante cartiere din Milano. Peste stradă, înconjurată de cedri și plopi înalți, se întindeau pajiștile proaspăt tunse și potecile șerpuitoare ale Giardini Pubblici, o oază de verdeață și liniște într-un oraș aflat într-un permanent iureș și înecat în smog.

Peste weekend, un vânt cald suflase deasupra orașului, îndepărtând pătura permanentă de smog și măturând ultimele frunze uscate din copaci. În acea dimineață, Onorato găsise intrarea în clădire acoperită de frunze și se grăbise să le măture

Înainte ca oamenii să înceapă să se vânture pe acolo. În urma experienței sale militare, căpătase un simț acut al ordinii și al disciplinei și o voință de neînfrânt. La cei cincizeci și unu de ani, se îmbrăca întotdeauna îngrijit și era atent să arate impecabil, tunzându-și perfect mustața albă cât mai scurt. Sicilian din Casteldaccia, imigrase în nord la fel ca mulți alții, mânat de dorința de a găsi un loc de muncă și de a-și croi o viață nouă. După retragerea sa din armată în 1980, unde deținuse postul de subofițer timp de paisprezece ani, Onorato se hotărâse să se stabilească în Milano, având ani la rând slujbe dintre cele mai ciudate. Primise postul de portar în Via Palestro în 1989, iar de-atunci făcea zilnic naveta pe un mic scuter, pornind de la apartamentul din partea de nord-vest a orașului, unde locuia împreună cu soția sa. Un bărbat blând, cu ochii de un albastru intens și un zâmbet suav și timid, Onorato avea întotdeauna grijă să păstreze intrarea în clădire imaculată. Cele șase trepte înalte și lustruite, din granit roșu, ce se înălțau imediat după ce deschideai impresionanta ușă dublă de la intrare, strălucitoarele uși din sticlă din capătul scărilor și podelele de piatră lustruite ale foaiierului reprezentau toate dovezi ale eforturilor sale. În capătul foaiierului, Onorato avea o mică gheretă din lemn și sticlă, cu o măsuță și un scaun, însă rar îl găseai acolo, fiindcă prefera să-și facă de lucru tot timpul. Onorato nu se simțise niciodată în largul lui în Milano, care îi dăruise un loc de muncă și atât. Îl deranjau prejudecățile pe care mulți nordici le aveau față de *meridionali* sau sudici și era de-ajuns o privire ca părul să se zbârlească. Nu le răspundea niciodată și își

asculta superiorii, așa cum fusese învățat să facă în armată, dar refuza să-și plece capul.

„Sunt la fel de important ca orice om, indiferent dacă e bogat sau dacă face parte dintr-o familie importantă“, obișnuia Onorato să-și spună.

În timp ce mătura, Onorato a ridicat privirea și a observat un bărbat peste drum. Îl zărise încă de dimineată, imediat după ce deschisese cele două uși masive. Bărbatul stătuse în spatele unei mașini verzi, parcate perpendicular pe stradă, privind spre Giardini Pubblici, departe de clădirea lui Onorato. Mașinile erau de obicei parcate lângă bordură, pe Via Palestro, una dintre puținele străzi din centru cu parcare gratuită. Erau parcate în unghi, cu botul spre bordură. Era devreme, iar mașina era încă singura din parcare. Lui Onorato i-a atras atenția numărul de înmatriculare, căci atârna atât de jos, că aproape atingea carosabilul. Se întreba ce treabă o fi având bărbatul la o asemenea oră. Proaspăt bărbierit și bine îmbrăcat, purta pe deasupra un palton maro-deschis. Continua să privească în josul străzii, spre Corso Venezia, ca și când ar fi așteptat pe cineva. Mângâindu-și absent chelia, Onorato a observat cu o urmă de invidie că bărbatul avea un păr negru, des și cârlionțat.

După ce o bombă fusese detonată în susul străzii, în iulie 1993, era întotdeauna cu ochii în patru. Cu o bubuitură care zguduise orașul, o mașină încărcată cu dinamită explodase, omorând cinci oameni și distrugând Padiglione d'Arte Contemporanea¹, care se prăbușise într-o grămadă de ciment,

¹ Muzeul de Artă Contemporană din Milano.

grinzi de oțel și praf. În aceeași seară, o altă bombă explodase în Roma, afectând San Giorgio Velabro, o biserică din centrul istoric al orașului. Bombele fuseseră puse în legătură cu o altă explozie ce avusese loc mai devreme în Florența, pe Via dei Georgofili. Aceasta ucisese la rândul ei cinci oameni, rănise treizeci și distrusese zeci de opere de artă păstrate în clădirea aflată deasupra. Ancheta asupra atentatelor condusese la unul dintre șefii mafiei siciliene, Salvatore „Toto“ Riina, care fusese arestat în anul respectiv pentru uciderea în 1992 a unuia dintre cei mai cunoscuți procurori ai mafiei din Italia, Giovanni Falcone. Riina ordonase dinamitarea unora dintre cele mai importante monumente culturale italiene drept răzbunare pentru arestarea lui. Ulterior fusese condamnat atât pentru uciderea lui Falcone, cât și pentru dinamitare, iar acum ispășea o pedeapsă cât pentru două vieți. Cei de la DIGOS, poliția politică italiană, responsabilă cu actele de terorism, interogaseră toți *portinaii*, sau portarii, din cartierul din care făcea parte Via Palestro. Onorato le spusese că văzuse în acea zi o rulotă ciudată, parcată lângă porțile parcului. De atunci, făcea mereu mici însemnări într-un carnetel pe care îl ținea în ghețeta sa, consemnând orice lucru care i se părea suspect.

— Noi suntem ochii și urechile cartierului, îi explicase Onorato unuia dintre colegii lui din armată, care se oprea adesea să bea o cafea cu el. Noi știm cine vine și cine pleacă, iar a observa ce se întâmplă face parte din slujba noastră.

Onorato s-a întors și a tras spre el ușa din dreapta pentru a mătura și ultimele frunze rămase. Pășind în spatele

ușii și lăsând-o pe jumătate deschisă, a auzit pași grăbiți pe scări și o voce familiară.

— *Buongiorno!*

Onorato s-a întors și l-a văzut pe Maurizio Gucci, care avea birouri sus, la primul etaj, urcând în grabă scările de la intrare cu obișnuita lui energie și cu paltonul bej fluturându-i.

— *Buongiorno, Dottore!* a răspuns Onorato cu un zâmbet, ridicând o mână în semn de salut.

Onorato știa că Maurizio era unul dintre membrii faimoasei familii Gucci din Florența, fondatoare a companiei de lux ce îi purta numele. În Italia, numele Gucci fusese întotdeauna asociat cu eleganța și stilul. Italienii erau mândri de creativitatea lor și de produsele manufacturiere, iar Gucci, alături de Ferragamo și Bulgari, făcea parte din acea galerie de nume ce simbolizau calitatea și măiestria. Italia era și patria unora dintre cei mai mari designeri din lume, precum Giorgio Armani sau Gianni Versace, dar Gucci reprezenta un nume cu vechime, ce exista dinainte ca acești designeri să se fi născut măcar. Maurizio Gucci fusese ultimul din familia Gucci care condusese brandul, înainte de a-l fi vândut, cu doi ani în urmă, partenerului său de afaceri, care în primăvara aceea începuse să se gândească la un plan prin care să listeze compania Gucci la bursă¹. Nemaifiind implicat în nicio branșă a afacerii familiei, Maurizio își deschisese propriile birouri pe Via Palestro în primăvara lui 1994.

¹ Să scoată la vânzare la bursa de valori acțiunile companiei.

Gucci locuia în apropiere, într-un *palazzo* impunător de pe Corso Venezia, și mergea zilnic pe jos la birou, ajungând de obicei între 8:00 și 8:30 dimineța. În unele zile, descuia singur, folosindu-și propriile chei, și urca înainte ca Onorato să deschidă larg cele două uși.

Onorato se întreba adesea cum ar fi să fie el în locul lui Gucci. Maurizio era un bărbat tânăr, atrăgător și bogat, cu o parteneră frumoasă, blondă, înaltă și suplă. Ea fusese cea care îl ajutase pe Gucci să-și amenajeze birourile de la primul etaj, căci al doilea etaj era renumit în Europa datorită exoticelor sale antichități chinezești, canapelelor și fotoliilor elegant capitonate, draperiilor bogat colorate și picturilor valoroase. Partenera lui Gucci venea adesea să ia prânzul cu el, îmbrăcată în costumele ei Chanel și cu părul blond, bogat, coafat fără cusur. Pentru Onorato, păreau cuplul perfect, care ducea o viață perfectă.

Când Maurizio Gucci a pășit peste ultima treaptă, ajungând în foaiet, Onorato l-a văzut pe bărbatul brunet în cadrul ușii de la intrare. Într-o fracțiune de secundă și-a dat seama că acesta îl aștepta pe Gucci. S-a întrebat de ce se oprise la baza scării, acolo unde covorul mare, din peri maro, țepoși se termina și începea traversa gri, care îmbrăca fiecare treaptă, prinsă cu ajutorul barelor din alamă ale balustradei. Gucci nu-l observase pe bărbat pășind în spatele său, iar acesta nu-l strigase.

În timp ce Onorato urmărea scena, bărbatul și-a desfăcut haina cu o mână, iar cu cealaltă a scos un pistol. Și-a ridicat brațul, l-a îndreptat spre spatele lui Maurizio și a început să

tragă. Onorato, aflat la mai puțin de un metru distanță, a înghețat pe loc, cu mătura în mână. În stare de șoc, n-a fost capabil să-l oprească pe acel bărbat.

Onorato a auzit trei focuri de armă rapide și înăbușite, trase într-o succesiune fulgerătoare. Nemișcat, a privit îngrozit scena. A văzut cum primul glonț a pătruns prin pânza de culoare bej a paltonului lui Maurizio, străpungându-i coapsa dreaptă. Al doilea glonț i-a ajuns sub umărul stâng. Onorato a observat cum paltonul lui Maurizio se cutremura pe măsură ce gloanțele străpungeau materialul. „Nu așa arată oamenii când sunt împușcați în filme“, s-a gândit el.

Surprins, Gucci s-a întors derutat. S-a uitat la atacator fără să pară că-l recunoaște, apoi a privit spre Onorato ca și când l-ar fi întrebat: „Ce se petrece? De ce? De ce mi se întâmplă asta tocmai mie?“

Al treilea glonț i-a atins brațul drept.

În timp ce Gucci se prăbușea gemând, atacatorul său a tras pentru ultima oară, nimerindu-l fatal în tâmpla dreaptă. Apoi s-a întors să plece, însă s-a oprit scurt în fața lui Onorato, care-l privea îngrozit.

Onorato a văzut cum sprâncenele negre ale bărbatului se ridică în semn de uimire, de parcă nu-l remarcase până atunci.

Bărbatul ținea în continuare brațul întins, iar acum îl îndrepta direct spre el.

A privit mâna ce cuprindea pistolul, degetele lungi și îngrijite, unghiile ce păreau proaspăt tăiate.

Pentru o clipă ce a părut o eternitate, Onorato s-a uitat în ochii atacatorului. Apoi și-a auzit propria voce.

— Nuuuu! a strigat, trăgându-se înapoi și ridicând brațul stâng de parcă ar fi vrut să spună: „Eu n-am nimic de-a face cu asta!”

Bărbatul a mai tras două gloanțe în direcția lui Onorato, apoi s-a întors și a luat-o la fugă. Onorato a auzit un clinchet și și-a dat seama că vine de la tuburile gloanțelor ce ricoșau din podeaua de granit.

„Incredibil!” s-a surprins gândind. „Nu simt nicio durere! Nu știam că nu e dureros să fii împușcat.” S-a întrebat dacă Gucci simțise ceva.

„Deci asta e. Acum o să mor. Ce păcat să mori așa. Nu e cinstit”, i-a trecut prin minte.

Apoi Onorato și-a dat seama că se afla încă în picioare. Și-a privit brațul stâng, care atârna în mod nefiresc. Sângele îi picura de pe mânecă. Încet, s-a lăsat în jos pe prima treaptă a scării de granit.

„Măcar nu m-am prăbușit”, și-a spus, pregătindu-se să moară. S-a gândit la soția lui, la zilele petrecute în armată, la privilegiștea mării și la munții din Casteldaccia. Apoi și-a dat seama că a fost doar rănit; fusese împușcat de două ori în braț, nu urma să moară. L-a cuprins un val de fericire. S-a întors să privească trupul lipsit de viață al lui Maurizio Gucci. Acesta zăcea pe podea într-o baltă de sânge. Gucci rămăsese în poziția în care se prăbușise, cu corpul întors pe partea stângă și capul odihnindu-i-se pe brațul drept. Onorato a încercat să strige după ajutor, dar când a deschis gura, nu și-a putut auzi sunetul propriei voci.

Câteva minute mai târziu, zgomotul unei sirene apropiindu-se s-a auzit din ce în ce mai tare, apoi a încetat brusc, în vreme

ce o mașină a poliției a oprit zgomotos în fața clădirii de la numărul 20 de pe Via Palestro. Patru carabinieri în uniformă au sărit din mașină cu armele pregătite.

— A fost un bărbat înarmat cu un pistol, a gemut Onorato slăbit, de pe prima treaptă unde ședea, în timp ce agenții se grăbeau spre el.

2.

DINASTIA GUCCI

Petele de sânge roșu-aprins desenaseră pe uși și pe ambii pereți albi ai intrării, acolo unde zăcea Maurizio, modele ca într-o pictură de Jackson Pollock. Câteva cartușe erau împrăștiate pe podea. Proprietarul unui chioșc aflat peste stradă, în Giardini Pubblici, auzise strigătul lui Onorato și chemase repede carabinieri.

— Acela e *Dottor* Gucci, le-a spus Onorato agenților de poliție, folosindu-și brațul drept pentru a arăta spre scările unde se afla trupul nemișcat al lui Maurizio, în timp ce brațul stâng îi atârna moale pe lângă corp.

„O fi mort?“, s-a întrebat.

Unul dintre carabinieri a îngenuncheat lângă trupul lui Maurizio și i-a apăsat cu degetele baza gâtului, clătînând din cap când a descoperit că nu are puls. Avocatul lui Maurizio, Fabio Franchini, care ajunsese cu câteva minute mai devreme

la o întâlnire pe care o stabiliseră, s-a lipit cu durere de trupul lui Maurizio pe podeaua rece și a rămas acolo pentru următoarele patru ore, în timp ce forțele de ordine și medicii de pe ambulanță se învârteau în jurul lui. Pe măsură ce soseau tot mai multe ambulante și mașini de poliție, o mulțime de curioși s-a adunat în fața clădirii. Paramedicii s-au grăbit să se ocupe de Onorato, transportându-l la una dintre ambulante chiar înainte să sosească la fața locului carabinieri criminaliști. Caporalul Giancarlo Togliatti, un carabinieri blond, înalt și slab, cu doisprezece ani de experiență în brigada de criminalistică, a început să examineze trupul lui Maurizio. În ultimii ani, misiunea lui Togliatti fusese investigarea crimelor săvârșite în clanurile rivale ale imigranților albanezi, stabiliți în Milano. Acesta era primul lui caz ce avea de-a face cu elita orașului – nu se întâmpla în fiecare zi ca un mare afacerist să fie împușcat mortal și cu sânge-rece în centrul orașului.

— Cine e victima? a întrebat Togliatti, aplecându-se.

— Maurizio Gucci, i-a răspuns unul dintre colegii săi.

Togliatti a privit în sus la colegul său, zâmbind neîncrezător.

— Cum să nu! Și eu sunt Valentino, a spus el ironic, referindu-se la designerul de modă din Roma, cel cu părul închis la culoare și mereu bronzat.

Întotdeauna asociase numele Gucci cu articolele din piele ale casei de modă din Florența – ce căuta un membru al familiei Gucci într-un birou din Milano?

— Pentru mine era doar un cadavru ca oricare altul, urma să spună mai târziu Togliatti.